

Hooglied 2:15

**“Vangt gij ons de vossen,
de kleine vossen, die de wijngaarden verderven
want onze wijngaarden hebben jonge druifjes”**

1 verdervende vossen

2 verschillende vossen

3 vang de vossen!

Gemeente,

Salomo wandelt met zijn vriendin, het meisje uit Sulamith. Het is zomertijd. Ze kunnen wandelen, hij heeft de tijd voor haar. Het is zomertijd Dat is aan alles te merken: de bloemen gaan bloeien, de vogels zingen, de tortelduif, een soort trekvogel, is weer neergestreken, de vijgebomen krijgen de eerste jonge vijgjes en de wijnstokken in de wijngaarden krijgen de eerste jonge druifjes. En die ruiken ook heerlijk. Net een beeld van de liefde tussen Salomo en zijn bruid. Die jonge, prille druifjes. Zo is ook hun omgang met elkaar, hun liefde voor elkaar, hun verlangen naar elkaar, hun gesprekken met elkaar, hun stil zijn en genieten van elkaar. Net zo pril en mooi als de eerste druivetrosjes. Druifjes van verlangen, liefde, gesprekken, genieten die opkomen.

Heerlijk he, zo in je verkeringstijd. Wij zouden misschien andere woorden en beelden gebruiken om het te zeggen, maar je begrijpt best wat ermee bedoeld wordt als je verkering hebt. Wees er dankbaar voor zou ik zeggen, wees er zuinig op zegt ook de Heere. want dat kan zomaar weer overgaan. Dat de druifjes door teveel zon en te weinig vocht verschrompelen, verdorren, afvallen. Dat kan zomaar gebeuren. In je huwelijk dat de liefdesuitingen verkillen. Dat er verwijdering komt. Dat er onbegrip is ontstaan. Dat het tere en liefkozende weg is. Het genieten van elkaars aanwezigheid weg is. Hoe dat is gekomen? Nou, meestal niet door één grote ontsporing van één van de twee. Door overspel of mishandeling. Gelukkig meestal niet, maar ja vaak heel gewoon. Van lieverlee had je minder tijd voor elkaar. Ging je na het eten weer direct aan het werk ipv wat napraten of samen afwassen, ging je zondagmiddag slapen ipv samen praten of/en wandelen, belde je steeds met je vriendin ipv even bij je man te komen zitten. Heel sluipend, door van die kleine dingetjes zagezegd. Maar na verloop van tijd heeft wel de glans van het huwelijk afgehaald. Dat blijft altijd een gevaar in het huwelijk! In het leven als man en vrouw.

1 verdervende vossen

En zo ook in het geestelijk leven. In het leven van Christus en Zijn Bruidskerk. Daarin zijn ook zomertijden. Als jonge druifjes van de wijnstok. Pril en teer: uitingen van liefde (Wien heb ik nevens U omhoog), van verlangen (mijn hart roept uit tot God, Die leeft), van genieten van nabijheid (het is mijn goed mijn zaligst lot nabij te wezen bij mijn God).

En vanmorgen heeft Jezus, de Bruidegom verzegeld: van Mijn kant is dat eeuwig en onvergankelijk. Ik verzegel u in brood en wijn mijn eeuwige liefde en dat Ik u tot Mij nemen zal in eeuwigheid. Maar....die tere omgang die kan van onze kant uit ook verschrallen. Verdorren en verschrompelen. Als druifjes die te weinig vocht hebben en in elkaar schrompelen en verdrogen.

Hoe komt dat? Nou, dat komt omdat er vossen in de wijngaard zijn gekomen. En wat doen die? Niet dat die zelf rechtstreeks de druiven opeten. Dat is meestal niet aan de orde, maar vossen die graven en woelen onder de grond en tasten zo de wortels aan van de wijnstok. Die wordt beschadigd, die komt los in de grond te staan zodat hij te weinig vocht krijgt en dan verschrompelen druiven. Niet dat je dat ziet. Want vossen zijn sluw en schuw. Blijven uit de buurt van mensen en laten zich niet zien. Zijn nachtdieren. Dus je merkt het pas aan de gevolgen. Je ziet dat de druiven verdrogen en verschrompelen en dan ga je op onderzoek uit. Je kijkt eens naar de stam en voelt eens aan de wortels. Hé, die staat los en lijkt wel aangevreten. Zouden er dan vossen zijn? En dan op gaan sporen. Wacht houden in het donker of je ze een keer ziet aankomen en vangen kan.

Kijk, je merkt het het eerst aan de gevolgen. De liefdesband met de Heere Jezus is verschaald. Het verlangen is weggeebd, je hart schreeuwt niet meer, smacht niet meer. Kerkgang, bidden worden zware lasten en plichtplegingen waar je je toe zetten moet. Het genieten van Zijn nabijheid is er niet meer zo en vult je hart niet meer. Jezus laat zo weinig van Zich merken. En je hart is koud en traag en leeg. Het tere, prille van het begin is weg. Toen kon je heel de dag wel bidden, en wilde je elke dag wel naar de kerk, en kon je zingen in je hart en er kwam geen eind aan. Het is weg. Ik heb tegen u dat gij de eerste liefde hebt verlaten klinkt het ergens uit Jezus' mond. En dat kon weer terugkomen, misschien juist rond en aan de avondmaalstafel. Maar het kan zo weer weg zijn, verschaald, uitgedroogd.

Hoe komt dat? Dat hoeft niet altijd te zijn door één wat wij noemen, grote, zonde. Dat kan ook, denk aan David en Bathseba, denk aan Noach en zijn dronkenschap, denk aan Petrus en zijn verloochening. Dat kan, maar dat hoeft niet altijd, meestal niet zelfs. Meestal ligt het veel subtieler. Moet je veel beter zoeken en wacht gaan houden. Hoe is dat nou gekomen? Door de vossen, de kleine vossen, die de wijngaard verderven. Die het nabije leven met de Heere uithollen.

Maar de Heere wil ons zo graag dicht bij Zich houden. Wil zo graag Zijn gunst dagelijks schenken en Zijn vriend'lijk aangezicht altijd laten lichten over ons. Daarom zegt Hij onze tekst. Waakt en bidt om de vossen te zien.

2 verschillende vossen

Welke vossen zijn er? Vanouds is het uitgelegd met het oog op de leer. Vossen zijn dwaalleraren. Niet de gezonde leer, maar een menselijke

bedenksel wordt verkondigd. Dwalingen dus. En daar moet je gruwelijk voor uitkijken. Want dat tast de wortel van je leven met de Heere aan. Kijk je kunt voor veel dingen bang zijn. Je kunt beducht zijn voor de economische recessie en dat een regering verkeerde maatregelen zou nemen. Dat moet je niet hebben. Je kunt beducht zijn voor het spook van werkloosheid, dat moet je niet hebben. Je kunt beducht zijn voor ziekte. Dat een ziekte er komt of terugkomt. Vreselijk. Maar hoe beducht moet je niet zijn voor een onzuivere verkondiging? Dat moet je echt niet hebben. Daar mag je echt wel aan de kerkenraad vragen dat die daar op let. En zelf alert op zijn dat waar je naar toe wilt gaan, en wat je zingen wilt wel gezond is. Want onzuiver leer is een vos die de wortel aantast van je geestelijk leven. Zijn wij daar beducht voor, ook in de opvoeding?

Die vossen, die leren aan de ene kant dat een voorwaardelijk Evangelie. Je mag komen tot Christus, maar, nadat je echt berouw hebt, nadat je eerst genoeg last van je zonde hebt, nadat je eerst meer verlangen hebt en je leven gebeterd hebt. Eerst berouw en blijken van bekering en dan mag je komen tot Jezus. En misschien dat je ooit wel Jezus omhelzen mocht, maar toen kwam dit naar je toe en je nam het op en je zekerheid en je vrijmoedigheid kromp in elkaar en schrompelde weg. Ik heb niet genoeg, ik moet eerst, en ik zou toch.... De wortel aangetast. En de druifjes van tere liefde, hartelijke verootmoediging, en innige gemeenschap verschrompelen.

Dan de vossen van de andere kant. Die zijn in onze tijd in onze kerk veel gevaarlijker en vaker. Niet een voorwaardelijk Evangelie van eerst berouw en bekering, maar een vruchteloos Evangelie, zonder berouw en bekering. Natuurlijk stierf Jezus voor jou en mag je er zijn zoals je bent. Geloof dat maar gerust. Hij ziet je helemaal zitten, zegt Max Lucado. Je bent waardevol voor Hem en Hij houdt van jou wie je ook bent en wat je ook doet. Punt. Evangelie zonder berouw en bekering. Mishagen aan jezelf, verootmoediging over je zondige natuur hoor je niet over. En de wortel wordt aangetast. Alles wordt vanzelfsprekend en algemeen en vlak. En de druifjes van tere liefde, hartelijke verootmoediging en innige gemeenschap verschrompelen.

Vangt ons de vossen, de kleine vossen. Wees er maar beducht voor, voor onzuivere leringen. Hoe lekker ze ook in gehoor liggen, hoe enthousiast of juist ernstig ze ook klinken. Ze bederven de gemeenschap met Christus.

Maar misschien nog sluipender zijn de vossen van de afdwalingen in het leven. Die proberen onzichtbaar, onmerkbaar binnen te komen en de wortel van de omgang met Christus aan te tasten. Dan kun je gerust tien

vossen noemen, want elk gebod is de Heere even kostbaar en overtreding tegen welk gebod dan ook tast de omgang met Hem aan. Als er verschraling, uitdroging is van de liefde, het verlangen, de nabijheid van de Heere, onderzoekt en waakt, welke vos is er in uw leven, in ons leven?

Is het die vos die het eerste gebod ontduikt? Hebben we andere goden voor Gods Aangezicht toegelaten? Die de tijd met de Heere verstikken? Veel te druk met je werk, met je sport en de tijd voor de Heere schiet erbij in? Als je kost wat kost Nederland-Duitsland moest zien.... Zou dat de wortel niet aangetast hebben? En ook de 4 keer in de voorbereidingsweek laat je steeds andere dingen voorgaan woensdagavond. Let op die vossen!

Of die vos tegen het tweede gebod? Eigenzinnigheid in het dienen van God. Moet kunnen zoals ik het lekker vind. De popmuziek luisteren met Godonterende teksten, de dvd's en programma's zien vol met zonden, ik doe het gewoon. En waar de Heere verdriet van heeft, geweld, erotiek, grof taalgebruik, luister en kijk voor mijn plezier naar. En ik kies zelf wat ik lekker vind zitten aan kleding. Ook al is het mannenkleding voor een vrouw, ik trek het gewoon aan, ik vind het lekker zitten.

Of is het die vos tegen het derde gebod? Er glipt nogal eens wat uit, bastaardvloeken op het randje. Maakt een beetje indruk tenminste. En Gods Naam gebruiken en belijden door te bidden, te getuigen daar komt niet van. Nooit hoort of merkt iemand iets van mij over God.

Of is het die vos tegen het 4^e gebod? De zondag ben ik te moe ingegaan. Kan mijn gedachten er niet bijhouden bij de preek. Zondagmiddag moet ik de halve middag bijslapen. Zo druk, trouwens even alvast wat doen voor het werk op zondagavond sluipt er ook zo in. En zaterdagavond ben ik te vinden waar de muziek om me heen golft en het gesprek gaat over auto's vrouwen en sport. Voorbereiding op de zondag komt er niet van.

Of is het die vos tegen het 5^e gebod? De politie en de overheid moeten het nogal eens ontgelden. Die probeer ik te slim af te zijn gewoon. Leraren en mijn ouders zijn er om tegen te spreken en je tegen af te zetten.

Of is het tegen het 6^e gebod? Drift en wrok slopen binnen. En ik kijk hem gewoon niet meer aan. Hij bekijkt het maar. Ik heb het helemaal gehad met hem of haar. Je rijdt 150 op de snelweg en roken en drinken gaan je goed af.

Of is het tegen het 7^e gebod? Je went het je zo aan: langs bepaalde posters fietsen, die en die site en dat kanaal op die tijd, op tv, mobieltje. Het sloop er zomaar in. Ook al verleidt het anderen, korte rok en nogal diep open van boven, je doet het toch steeds aan.

Of is het die vos tegen het 8^e gebod? Ontevreden geworden met wat je hebt en maar azen op meer en groter en mooier? En het percentage aan giften voor goede doelen krimpt en krimpt. Zo makkelijk als je geld

uitgeeft voor een snack of voor een extra, zo moeilijk voor de zending of de kerk.

Of is het die vos van het 9^e gebod? De waarheid verdraaien. Bij je belastingaangifte net een beetje anders indelen en wat verzwijgen.

Of die vos tegen het 10^e gebod? Je zet je hart ergens op en wilt wat hebben of bereiken en alles gaat ervoor zij. Tot en met je stille tijd en je woensdagavondsdiensten toe. Het moet wijken voor wat je nastreeft.

En misschien hebben we al wel gedacht dat die maar eens hier op moet letten en een ander zou zich dat eens moeten trekken, en zelf bleven we buiten schot. De vos van hoogmoed, farizeïsme. Die bij iedereen wel een vlekje ziet, maar blind is voor zichzelf en neerkijkt op anderen. Weer zo'n vos.

3 Vang de vossen.

Spoor ze op! De Bruidegom zegt het omdat Hij Zijn bruid zo graag bij Zich houdt. De vossen die de wijngaard verderven. Die de wortel van het gebedsleven aantasten en de druifjes van liefde, verootmoediging, verlangen en genieten van Gods nabijheid doen verschrallen. Zou je net zeggen en bidden: Heere, wil ze aanwijzen, laat het me zien. En breng ze biddend naar het kruis van Christus. Want zonden moeten gekruisigd worden. Doodt dan uw leden die op de aarde zijn. Daar druppelt Jezus bloed op de vossen en daar kunnen zij niet tegen.

Of zijn we geneigd te zeggen: och ja, het zijn maar kleine vossen, je bent geneigd te zeggen: och, als dat nou alles is. Laat me toch mijn ding hebben. Dat gedoe over die kleding, die zaterdagavond, die muziek, laat me mijn gang gaan. Vergis ik me als we daar van lieverlee wat makkelijker in worden en er maar niet veel een punt van willen maken. Ja soms wel bij een ander op een ander punt, maar bij onszelf! Vergis ik me als er steeds meer mee door moet kunnen. Steeds minder strijd me onszelf willen we, steeds minder en norm boven ons, steeds meer uitgaan van wat ik aanvaardbaar en toelaatbaar vindt. Maar het zijn vossen. Het tast de wortel aan van het gebed en dan kunnen de druifjes niet meer groeien. Want je bedroeft er de Heilige Geest mee. En avondmaalganger, dat kan ons niet onbewogen laten. Als we aan Zijn tafel waren en Jezus heeft Zijn liefde ons getoond en verzegeld, gekomen als Gekruisigde en Opgestane over alle heuvels en bergen heen, gevend Zijn leven, Zijn bloed, Zijn alles, mag Hij dan vragen: geef Mij uw hart, uw hele hart? Mag Hij dan vragen: strijd de goede strijd, vlied de afgodendienst? Als het Hem Zijn leven en bloed kostte, dan kan van onze kant toch niet het antwoord zijn een houding van: het moet wel leuk blijven en me teveel vragen....?

Of, en dat noemen we ook eerlijk: hebben we geen last van het bedroeven van de Geest? Merken we niets van druifjes die verdrogen? Van gebedsleven dat aangetast wordt? Welke muziek ik ook luister, waar ik zaterdagavond ook naar toe ga, waar ik ook naar kijk, wat ik ook oversla aan kerkdienst, ik kan toch wel bidden. Ik merk er niks van dat het de omgang met de Heere aantast..... eigenlijk helemaal geen last van dat dan mijn geloof verschaald en ineen schrompelt. Wat voor geloof heb je dan? Kijk, kunstdruiven blijven ook altijd even glanzend. Daar kan een vos aan wroeten en knagen aan die wortels, maar die druiven blijven glanzen, want het zijn geen echte. Wat voor geloof heb je als het allemaal

niet uitmaakt voor je/voor u? Als ik andere dingen voor laat gaan, mijn eigen keuzes maak over kleding en tijd en zaterdagavond en geld, wat ik luister en kijk, maar ik merk niks dat mijn gebed eronder lijdt. Wat voor geloof heb je dan? Is het soms kunstgeloof? Schijngeloof? Dat er altijd even goed bijstaat en nergens last van heeft? Nogmaals, wat voor geloof heb je dan? Levend, of dood?

Dat kan onthutsend zijn. Ontmaskerend. Dat ik eigenlijk niet weet wat leven met de Heere is. Vreemd ben aan verlangen naar God, verootmoediging over zonde, gemeenschap met Christus, genieten van Zijn nabijheid. Daarom ging u niet aan. Of misschien ging je toch wel aan, maar dat helpt er niet aan dan. Weet u wat de Heere zegt? En dat is de gezonde leer! Kom tot Christus. Zo, zo verloren als je bent, erken het: Heere, ik ben doortrokken van zondige gewoontes en ik heb het niet willen zien. Heere, ik ken U niet in die teerheid en dat verlangen: ik ben geestelijk dood, onherboren. Kom tot Christus! Hij verzoent en Hij reinigt. Met Zijn bloed en Zijn Geest. Hij nodigt: kom tot Mij! Bij Mij is vergeving, door Mij is vernieuwing. Ik zal maken dat gij in Mijn wegen zult wandelen en Mijn rechten zult doen. Ik zal u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in het binnenste van u. Want Ik zal uw zonden nimmermeer gedenken. Kom tot Christus. En zie wat het Hem kostte. Wat het Hij gaf. Ik voor u daar gij anders.... Ik droeg de last van Gods toorn en uw zonden waaronder gij voor eeuwig had moeten verzinken....

Zou je dan als bruid ook niet verlangen: Vangt ons de vossen. Dat je als bruid verlangt naar heiligheid. Om de Bruidegom geen pijn te doen en om dicht bij Hem te mogen blijven. Vangt ons dan de vossen. Spoor ze op en drijf ze uit, ban ze uit, jaag ze weg.

Vangt gij ons. Wie zijn dat, die gij? Daar spreekt in elk geval uit dat je wel beseft dat je het zelf niet zomaar kan. Die vossen opsporen en weggagen. Dat gaat niet vanzelf. Je wilt ze niet eens zien vaak, je ziet ze ook niet altijd, ja bij anderen, maar bij jezelf. En je krijgt ze maar niet je leven uit, en zeker niet voorgoed. Vangt gij ons. Help ons daarbij. Dat is een vraag aan ambtsdragers, dat die je eerlijk behandelen, dat de prediking eerlijk en zuiver is, het huisbezoek en het beleid van de kerkenraad eerlijk en ontdekkend en wakend. Maar vraag het aan je vrienden om erop te letten. Aan je vriend, je vriendin. Je man of vrouw. Je ouders, je kinderen, een bevriend gemeentelid. Dat je het vraagt: ik en zo gevoelig voor die of die zonde. Voor ik het weet dan val ik er weer in, zit ik heel de tijd te luisteren of te kijken, vergeet ik te bidden, geef ik weer geld uit, wil jij me wat in de gaten houden? Man, vrouw, wil je er alert op zijn bij me en me waarschuwen? Je vriend, je vriendin, je vriendengroep: houd me in de gaten en neem me maar naar iets goeds anders geef ik weer toe aan mijn zonde. Je vader, je moeder: houd mijn computertijd mee in de gaten alstublieft, anders is het zo weer veel te lang. Desnoods professionele hulpverlening als je verslaafd bent: vangt ons de vossen en help me er van

af.

Vangt ons de vossen, de kleine vossen die de wijngaarden verderven. Dat is de oproep Wie zegt dat? In elk geval zegt de Bruidegom dat. Zegt de Heere Jezus dat. Vangt de vossen. Want Hij wil zo graag je dichtbij Zich houden. En als het goed is dan zeg je het als bruid ook. Dan wil je het zo laten blijven, zo teer met de Heere, dat verlangen, Zijn nabijheid. Bleef het maar zo, vangt ons de vossen. Is dat uw houding na de avondmaalsbediening? Als er maar geen vossen komen. Want dan wordt de gemeenschap met de Heere aangetast en valt het tere leven weg. Wat zou het erg zijn als dat morgen al zou gebeuren, of deze week, of de komende tijd... En dat zou toch erg zijn. Erg voor mij, want dan ben ik de tere gemeenschap met de Heere kwijt. Maar ook zo erg voor de Heere. Hem doe ik verdriet Hem sla ik op de doornenkroon, pers ik bloed uit Zijn wonden, drijf ik de spijker dieper in Zijn hand. Dan vallen er weer schaduwen. Schaduwen over het leven met de Heere.

Zo gebeurt dat. In het leven van bruid en Bruidegom. Dat ik weer schaduwen laat vallen. Dan wordt het donker, de glans is eraf. Schaduwen van verlating en verberging van Zijn aangezicht vallen. Schaduwen over onze verbintenis. Maar wat een wonder: Hij belooft eeuwige trouw. Hij verzegelt aan Zijn tafel dat Hij mij zal voeden en laven tot in het eeuwige leven. Hij wordt mij niet moe en zat! Vanmorgen nog verzegelde Hij het bij brood en beker. Totdat de bruiloft van het Lam zal zijn angebroken. Totdat, vers 17 de schaduwen vlieden. Eens en voorgoed. Dat valt wel op in dit gedeelte: die hunkering naar het volmaakte. Kan ook eigenlijk niet anders: Salomo en zijn meisje uit Sulamith verlangen naar hun trouwdag zoals elk bruidspaar dat doet. Daarom was het eerst: dat staan achter de muur, blinkend door de tralies. Wanneer zonder muur en venster ertussen. Toen: de wintertijd en de zomertijd. Wanneer komt de zomer, de eeuwige zomer dat Hij altijd bij mij is? En hier de schaduwen die er vallen en wanneer zullen alle schaduwen vlieden? De gemeenschap met Christus ongestoord. Nooit meer aangetast, nooit mee verspeeld. Maar eeuwig in de hemelen. Nooit meer schaduw: altijd vreugde in God, liefde van Hem tot mij en van mij tot Hem, genietend van Zijn nabijheid.

Amen